

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miloslavy Novákové a soudkyň JUDr. Ivy Hejdukové a Oty Knopfové v právní věci žalobce [údaje o účastníkovi] JUDr. Hanou Vopálenskou, advokátkou se sídlem Cheb, Májová 23, proti žalované [údaje o účastníkovi] JUDr. Natálii Slavíkovou, advokátkou se sídlem Cheb, nám. Krále Jiřího z Poděbrad 6, o rozvod manželství, k odvolání žalobce do rozsudku Okresního soudu v Chebu ze dne 19.11.2010 č.j. 11 C 76/2010-44,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně p o t v r z u j e.**
- II. Žalobce je povinen nahradit žalované náklady odvolacího řízení v částce 7.490 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku zástupkyni žalované JUDr. Natálii Slavíkové, advokátce v Chebu.**

Odůvodnění:

Napadeným rozsudkem soud žalobu, kterou se žalobce domáhá, aby manželství účastníků uzavřené dne 20.5.1995 před Městským úřadem v Chebu bylo rozvedeno, zamítl. Žalobci uložil povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 6.500 Kč k rukám JUDr. Natálie Slavíkové do tří dnů od právní moci rozsudku. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že zatím nelze uzavřít, že by byly splněny podmínky pro rozvod manželství, neboť vztahy mezi účastníky nejsou tak hluboce a trvale rozvráceny, aby nebylo možno očekávat obnovení manželského soužití. Soud dále shledal předpoklady naplnění ust. § 24b zák. o rodině, když dospěl k závěru, že žalovaná není schopna zajistit financování společného domu a výživu nezletilé dcery účastníků a na rozvratu manželství se převážně nepodílela.

Proti rozsudku podal žalobce včasné odvolání, ve kterém uvedl, že daný závěr o nemožnosti obnovit manželské soužití je ve své podstatě nepřezkoumatelný, když soud dovedl, že k hlubokému rozvratu manželství by mohlo dojít až po delší době. Pokud soud vyjádřil spekulaci o tom, že existuje naděje na smíření, měl tuto opřít o právně relevantní důkazy, které však zcela

absentují. Z provedených důkazů, a to zejména z výpovědí účastníků jednoznačně vyplynulo, že manželství účastníků je hluboce a trvale rozvráceno a že nelze očekávat v žádném případě jeho obnovení. Účastníci spolu jako manželé nežijí minimálně od prosince 2009, kdy žalobce odešel ze společné domácnosti, tedy v době, kdy soud o rozvodu manželství rozhodoval, se jednalo o dobu 1 roku. Žalobce žije s jinou ženou, vede s ní společnou domácnost a hodlá s ní uzavřít manželství. I samotná žalovaná při svém výslechu v podstatě potvrdila, že pokud by žalobce přistoupil na její požadavky týkající se finančního vyrovnání, s rozvodem manželství by souhlasila. Je tedy zřejmé, že tvrzení žalované o případné obnově manželského soužití jsou pouze účelová, jejichž snahou je získat majetkový prospěch. Jednotlivými tvrzeními účastníků bylo prokázáno, že každý z nich má jiný názor na to, jak probíhalo zejména v posledních letech jejich manželské soužití. Již tato samotná rozdílnost svědčí o tom, že manželství účastníků bylo a je nefunkční, když manželé nejsou schopni se shodnout na společných hodnotách, které jsou pro další trvání manželského soužití stěžejní. Subjektivní pocity svědkyň, které jsou příbuznými žalované a které s účastníky ve společné domácnosti nežijí, nemají žádnou vypovídací hodnotu. Manželské soužití je založeno na svobodné volbě a rozhodnutí v takovém svazku setrvat a nikoli povinností tak, jak to vymezil okresní soud. Žalobce se dále domnívá, že tvrzení soudu o tom, že žalobě nelze vyhovět při použití ust. § 24b zák. o rodině proto, že účastníci dosud neuzavřeli dohodu o způsobu financování provozu jejich společného domu, je úplnou spekulací soudu, která je v rozporu se zákonem. Soud neprovedl žádné důkazy k závěru, že žalovaná není objektivně schopna zajistit úhradu nákladů bydlení ve společném domě. Zjistil by, že žalovaná hradí částku 5.000 Kč měsíčně spojenou s bydlením a ostatní náklady spočívající v úhradě společných dluhů ve výši 30.000 Kč měsíčně hradí žalobce. Dále by zjistil, že žalovaná je výhradní vlastníci bytu, který pronajímá. Při využití tzv. tvrdosti má § 24b zák. o rodině na mysli zejména újmu osobní, nikoli újmu v oblasti majetkové, kdy ve své podstatě žalovaná rozvodem manželství na majetku dosud nabytého ničeho neztrácí, neboť dojde k rozdělení SJM. K tomu žalobce poukázal na skutečnost, že k odcizení mezi účastníky došlo i z toho důvodu, že on měl snahu zajistit dostatek finančních prostředků k uspokojování potřeb žalované a rodiny, a proto trávil i 15 hodin denně v práci. Naproti tomu žalovaná pracovala a pracuje na zkrácený pracovní úvazek. Nic jí nebrání, aby pracovala na celý úvazek, když dcera účastníků již řadu let nevyžaduje takovou péči. Žalobci nemůže být kladeno k tíži, že odešel ze společné domácnosti, aby předešel konfliktním situacím a hysterickým scénám žalované. Zejména závěr soudu o tom, že spokojené manželské soužití se rozpadlo zčista jasna po třídním školení je zcela absurdní a odporuje provedenému dokazování. Soud se vůbec nezabýval tvrzením žalobce o tom, že navázání vztahu s jinou ženou a odchod z domácnosti bylo ve své podstatě vyústěním dlouhodobějších problémů, nespokojenosti, které v manželství pociťoval. Soud vycházel pouze ze subjektivních názorů žalované a zcela opomněl vzít v potaz tvrzení žalobce. S ohledem na uvedené žalovaný navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil jako nepřezkoumatelný a nesprávný, popřípadě, aby ve věci sám rozhodl tak, že žalobě vyhovějí a manželství účastníků rozvede s tím, že žádný z účastníků nebude mít nárok na náhradu nákladů řízení.

K odvolání žalobce se písemně vyjádřila žalovaná tak, že souhlasí se skutkovými i právními závěry rozsudku soudu I. stupně. Pouze opravila své tvrzení v tom smyslu, že ve skutečnosti si manželé pořídili rodinný dům v květnu 2008, vzali si hypotéku ve výši 4.000.000 Kč a provedli rozsáhlou rekonstrukci. Tato skutečnost má podstatný význam pro posouzení kvality vztahů mezi účastníky. Účastníci předtím prodali chalupu a byt, utržené peníze rovněž vložili do koupě domu a jeho rekonstrukce a žalovaná do rekonstrukce domu vynaložila všechny své peníze ve výši 450.000 Kč, které dostala od svých rodičů. Tehdy muselo být manželství účastníků úplně v pořádku. Tento závěr, že manželství bylo až do listopadu 2009 plně funkční, podporuje nejen tento nezvratný fakt, ale i svědectví matky žalované a dcery žalované z prvního manželství. Manželství po dobu 15 let až do prosince 2009 plnilo všechny zákonem předpokládané funkce. Lze tedy mít za prokázané, že v prosinci 2009 manželství nebylo v žádné krizi a jediným důvodem odchodu žalobce ze společné domácnosti byla skutečnost, že navázal známost s jinou ženou. Žalobce se zamiloval a odešel ze společné domácnosti poté, kdy paní [příjmení] znal

několik dnů. Jejich soužití do rozvodu trvalo necelý rok. Žalovaná je ochotna nevěru žalobci odpustit. Soud proto měl dostatečné důkazy k závěru, že rozvod manželství by byl předčasný s ohledem na krátkou dobu rozvratu. Tvrzení žalobce, že žalované jde jen o peníze, vnímá žalovaná jako nestoudné. Připomíná, že to byl žalobce, z jehož vůle došlo k obrovskému finančnímu zatížení rodiny a především žalované. Pokud by žalovaná tušila, že ji žalobce opustí, nikdy by nepřistoupila na prodej bytu, chalupy a na zakoupení drahého domu a splácení dluhu, který je nad její poměry. Rovněž provoz domu a splácení leasingu na auto je nad její možnosti a jí samotné by banka takto vysoký úvěr neposkytla. Ani by nedosáhla na leasingové splátky, proto musí brát na tyto závazky ohled a bránit i existenci manželství. Jelikož do domu vložila své jediné peníze, její situace by se po rozvodu manželství podstatným způsobem zhoršila. Nelze přehlédnout, že žalovaná se na rozvratu manželství ani v nejmenším nepodílela. Tvrzení žalobce, že manželské soužití je založeno na svobodné volbě a rozhodnutí v takovém svazku setrvat, je v rozporu se zákonem. Kdyby tomu tak bylo, nebylo by potřeba výroku soudu o rozvodu a kdokoliv by mohl z manželství kdykoliv ze svobodné vůle odejít. Ve skutečnosti je dobrovolné pouze rozhodnutí vstoupit do manželství. Skončit manželství lze pouze způsobem, který předpokládá zákon. Naopak v době trvání manželství mají manželé povinnosti, které jim ukládá § 18 a § 19 zák. o rodině. Žalovaná považuje za správný i závěr soudu I. stupně o použití ust. § 24b zák. o rodině, neboť žalovaná se bez svého zavinění ocitla ve velmi špatné situaci, kdy je zatížena leasingem, placením hypotéky a rozvodem by jí byla způsobena zvláště závažná újma. Žalovaná poukázala na to, že žalobce v listopadu 2010 splátku hypotéky neuhradil. Z jejího spořizovacího účtu pak česká spořitelna vybrala veškeré peníze a žalovaná se tak ocitla zcela bez prostředků. Teprve intervencí v rámci řízení o výživné manželky žalobce splátku na hypotéku obnovil. Ze všech těchto důvodů žalovaná navrhl, aby odvolací soud rozsudek potvrdil a uložil žalobci povinnost zaplatit žalované náklady řízení.

Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo dle ust. § 212 o.s.ř., přihlédl k odvolání žalobce i vyjádření žalované a poté dospěl k závěru, že odvolání žalobce nelze považovat za důvodné.

V přezkoumávané věci soud I. stupně provedl dostatek důkazů, ze kterých správně zjistil skutkový stav, který správně právně posoudil, pokud ve věci aplikoval ust. § 24 odst. 1 a § 24b odst. 1 zák. o rodině. Ve smyslu ust. § 24 zák. o rodině základním předpokladem pro zrušení manželství rozvodem je vážný rozvrat mezi manželi, který neodčinitelně brání dalšímu plnění společenského účelu manželství a obnovení manželského soužití. Rozvrat je charakterizován tak, že jde o hluboký a trvalý nesoulad, kdy již nelze očekávat obnovení manželského soužití. Soud je povinen zjistit objektivní stav a vzít v úvahu příčiny rozvratu. Rovněž přihlíží k zájmům nezletilých dětí v tom směru, zda rozvrat má vliv na jejich výchovné prostředí. Při celkovém hodnocení musí soud zvážit i dosavadní průběh manželského soužití, jeho délku a vzájemný poměr mezi manželi. Je třeba zkoumat i délku trvání manželského rozvratu, jeho intenzitu, společenské důsledky, které pro účastníky přináší.

Soud I. stupně se všemi těmito předpoklady pro rozvod manželství zabýval a správně dovodil, že s ohledem na délku trvání manželství, které bylo minimálně do listopadu 2009 plně funkční, nelze skutečnost, že žalobce v prosinci 2009 opustil společnou domácnost a po velmi krátké době známosti zahájil společné soužití se svojí přítelkyní, bez dalšího hodnotit jako hluboký a trvalý rozvrat manželství. Přestože žalobce tvrdil, že manželství již nebylo několik let spokojené, tuto skutečnost neprokázal. Naopak z výpovědi žalované i výpovědi svědkyň, třebaže to jsou příbuzné žalované, je zřejmé, že manželství do listopadu 2009 bylo plně funkční. Tvrzení žalobce o jeho dlouhodobé nespokojenosti považuje i odvolací soud za účelové, když nelze odhlédnout od skutečnosti, že účastníci v květnu 2008 zakoupili a rekonstruovali rodinný dům, na jehož pořízení si museli vzít hypotéku ve výši 4.000.000 Kč.

Dle ust. § 24b odst. 1 zák. o rodině návrhu na rozvod toho z manželů, který porušením manželských povinností manželství převážně rozvrátil, soud nevyhoví, pokud druhý manžel

s rozvodem nesouhlasí proto, že by mu tím byla způsobena závažná újma, přičemž mimořádné okolnosti svědčí ve prospěch zachování manželství.

Tato úprava neznamená zavedení principu viny, ale stojí na straně toho z manželů, vůči němuž by v konkrétním případě zánik manželství znamenal citelnou nespravedlnost nejen z hlediska ekonomických dopadů při dlouholetém manželství a závislosti jednoho z manželů, ale i osobních důsledků. Tato právní úprava dává soudu možnost, aby se zřetelem na výjimečné situace, kdy použití tohoto ustanovení bude vyjadřovat mravní postoj společnosti spočívající v ochraně toho z manželů, který se důvodně a oprávněně rozvodu brání, mohl spravedlivě rozhodnout. Tak je tomu i v přezkoumávané věci, kdy po dlouholetém manželství, jehož existenci ohrozil svým chováním výhradně žalobce, by jeho rozvod znamenal citelnou újmu žalované nejen v oblasti ekonomické, ale i osobní. Žalovaná ve svém zaměstnání dosahuje výdělku pouze kolem 10.000 Kč měsíčně čistých. Po celá léta se starala o domácnost, dceru i manžela. V posledních několika letech i o celý rodinný dům účastníků. Pořádila si osobní automobil na leasing, který však ze svého příjmu není schopna hradit. Rovněž se nemůže podílet na splácení hypotéky ve výši 4.000.000 Kč, která představuje měsíční splátku 30.000 Kč. I placení výdajů spojených s bydlením v rodinném domě představuje pro žalovanou velkou finanční zátěž, když navíc pečuje o nezletilou dceru, jejíž potřeby jsou vzhledem k jejímu věku značné. Žalovaná nemá uspořené žádné finanční prostředky, neboť dle jejího tvrzení veškeré peníze a to i darované od jejích rodičů investovala právě do koupě a rekonstrukce rodinného domu účastníků. Žalovaná tvrdí, že svého manžela má stále ráda, byla by ochotna mu jeho nevěru odpustit a obnovit soužití účastníků. Rozvod by jí tedy přinesl nejen ekonomickou újmu, ale i újmu po stránce citové, když dosud není schopna se s odchodem manžela ze společné domácnosti uspokojivým způsobem vypořádat. Ze všech těchto důvodů soud I. stupně správně dovodil, že v dané věci jsou naplněny i podmínky ust. § 24b zák. o rodině, kdy manželství účastníků nelze rozvést.

Vzhledem k uvedenému odvolací soud napadené rozhodnutí jako věcně správné podle § 219 o.s.ř. potvrdil a to včetně výroku o náhradě nákladů řízení, o nichž soud I. stupně správně rozhodl podle § 144, věta druhá o.s.ř.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle ust. § 144 o.s.ř. za použití ust. § 224 odst. 1 o.s.ř. Vzhledem k okolnostem případu má odvolací soud má za to, že žalobce je povinen nahradit žalované náklady odvolacího řízení, které představuje odměna za zastoupení advokátem ve výši 5.000 Kč dle ust. § 7 písm. a) vyhl. č. 484/2000 Sb., 2 režijní paušály po 300 Kč dle ust. § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., náhrada za ztrátu času dle ust. § 14 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši 800 Kč a jízdné 1.090 Kč, celkem 7.490 Kč. Náklady odvolacího řízení je žalobce povinen uhradit v běžné pariční lhůtě zástupkyni žalované (§ 149 odst. 1, § 160 odst. 1 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku dovolání není přípustné.

V Plzni dne 24. 3. 2011

Za správnost vyhotovení:

Eva Charvátová

JUDr. Miloslava Nováková, v. r.

předsedkyně senátu